

Υπεύθυνα Διπλά σας!

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
«Εργαλειοθήκη Ανταγωνιστικότητας Μικρών & Πολύ
Μικρών Επιχειρήσεων»
ΕΣΠΑ 2014 - 2020

Αθήνα

Μαιάνδρου 19,
τ.κ. 115 28, Ιλίσια
Τηλ.Κέντρο: 210 7250800
Fax: 210 7250812

e-mail: infoathens@noisis.gr

Θεσσαλονίκη

Κανελλοπούλου 15,
τ.κ. 542 48, Κηφισιά
Τηλ.Κέντρο: 2310 455299
Fax: 2310 434130

e-mail: info@noisis.gr

Δυτ. Μακεδονία

Αθ. Διάκου 38 & Γραβιάς,
τ.κ. 521 00, Καστοριά
Τηλ.Κέντρο: 24670 22906
Fax: 24670 24956

e-mail: infokastoria@noisis.gr

www.noisis.gr

1. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	:	«Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία (ΕΠΑνΕΚ)» Ε.Σ.Π.Α 2014-2020
Δράση	:	«Εργαλειοθήκη Ανταγωνιστικότητας Μικρών & Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων»
Αρχή Εφαρμογής	:	Υπουργείο Οικονομίας & Ανάπτυξης
Συνολικός Προϋπολογισμός Προγράμματος	:	400.000.000 €
Περιοχές Εφαρμογής	:	Όλες οι Περιφέρειες

2. ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Τα υποβαλλόμενα επενδυτικά σχέδια αφορούν - κατά προτεραιότητα - στους ακόλουθους στρατηγικούς τομείς προτεραιότητας του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα, Καινοτομία» (ΕΠΑνΕΚ) :

- Αγροδιατροφή / Βιομηχανία Τροφίμων
- Ενέργεια
- Εφοδιαστική Αλυσίδα
- Πολιτιστικές και Δημιουργικές Βιομηχανίες (ΠΔΒ)
- Περιβάλλον
- Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνίας ΤΠΕ
- Υγεία
- Υλικά – Κατασκευές

Οι επιλέξιμες κατηγορίες επιχειρηματικών δραστηριοτήτων (ΚΑΔ) αναφέρονται αναλυτικά στο Παράρτημα ΙΙΙ «ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ (ΚΑΔ)» της Αναλυτικής Πρόσκλησης.

Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με τον κανονισμό Ε.Ε. 1407/2013 και κατά συνέπεια στην παρούσα πρόσκληση δεν είναι επιλέξιμες:

- α) επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, που εμπίπτουν στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 104/2000 του Συμβουλίου,
- β) επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων,
- γ) ενισχύσεις που χορηγούνται σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της μεταποίησης και της εμπορίας γεωργικών προϊόντων, στις ακόλουθες περιπτώσεις:
  - ι) όπου το ποσό της ενίσχυσης καθορίζεται με βάση την τιμή ή την ποσότητα τέτοιων προϊόντων που πωλούνται από πρωτογενείς παραγωγούς ή διατίθενται στην αγορά από τις οικείες επιχειρήσεις,
  - ii) όπου η ενίσχυση συνοδεύεται από την υποχρέωση απόδοσής της εν μέρει ή εξ ολοκλήρου σε πρωτογενείς παραγωγούς.

Κατά συνέπεια αποκλείονται από τη Δράση επιχειρήσεις που διαθέτουν έστω και έναν από τους παρακάτω μη επιλέξιμους ΚΑΔ:

- 01. Φυτική και ζωική παραγωγή, θήρα και συναφείς δραστηριότητες**
- 02. Δασοκομία και υλοτομία**
- 03. Αλιεία και υδατοκαλλιέργεια**

3. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΠΟΒΟΛΩΝ

Ως ημερομηνία έναρξης της ηλεκτρονικής υποβολής ορίζεται η 20.02.19.

Η πρόσκληση θα παραμείνει ανοιχτή προς υποβολή αιτήσεων μέχρι εξαντλήσεως του διαθέσιμου προϋπολογισμού και το αργότερο μέχρι **την 30.11.2020** και ώρα **17:00** (Παράταση).

Η αίτηση χρηματοδότησης υποβάλλεται από τους υποψήφιους δυνητικούς Δικαιούχους υποχρεωτικά ηλεκτρονικά μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ) (www.ependyseis.gr/mis).

Οι αιτήσεις χρηματοδότησης θα αξιολογηθούν με σειρά προτεραιότητας, σύμφωνα με την ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής στο ΠΣΚΕ.

Οι δυνητικοί δικαιούχοι οφείλουν με την υποβολή της ηλεκτρονικής αίτησης χρηματοδότησης να υποβάλουν ταυτοχρόνως στο ΠΣΚΕ και Ηλεκτρονικό Φάκελο Υποψηφιότητας.

4. ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

Στο πλαίσιο της παρούσας Δράσης ενισχύονται αποκλειστικά υφιστάμενες Πολύ Μικρές και Μικρές Επιχειρήσεις, όπως αυτές ορίζονται στη Σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ, οι οποίες πριν την ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης:

- i. έχουν κλείσει τουλάχιστον τρεις (3) διαχειριστικές χρήσεις δωδεκάμηνης διάρκειας
- ii. διαθέτουν **έναν τουλάχιστον επιλέξιμο ΚΑΔ** του Παραρτήματος ΙΙΙ «ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ (ΚΑΔ)»
- iii. έχουν **δύο τουλάχιστον ΕΜΕ** εξαρτημένης εργασίας πλήρους ή μερικής απασχόλησης το έτος που προηγείται της υποβολής του επενδυτικού σχεδίου.

Διευκρινίζεται ότι:

- Στην κατηγορία των ΜΜΕ, ως μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 50 εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 10 εκατ. ευρώ.
- Στην κατηγορία των ΜΜΕ, ως πολύ μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 10 εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 2 εκατ. ευρώ.
- Όταν, κατά την ημερομηνία κλεισίματος των λογαριασμών και σε ετήσια βάση, μια επιχείρηση βρίσκεται πάνω ή κάτω από τα όρια τα σχετικά με τον αριθμό απασχολούμενων ή τα χρηματοοικονομικά όρια που αναφέρονται ανωτέρω (για τον ορισμό της μικρής και πολύ μικρής επιχείρησης), η κατάσταση αυτή έχει ως αποτέλεσμα την απόκτηση ή την απώλεια της ιδιότητας της μικρής ή πολύ μικρής επιχείρησης μόνον εάν το φαινόμενο **επαναληφθεί επί δύο διαδοχικά οικονομικά έτη**.

Επισημαίνεται ότι μια επιχείρηση - υπό τις ανωτέρω προϋποθέσεις - θα πρέπει **να διατηρεί την ιδιότητα τουλάχιστον της μικρής επιχείρησης πριν την έκδοση της απόφασης ένταξης**.

Δεν έχουν δικαίωμα υποβολής αίτησης χρηματοδότησης:

- οι δημόσιες επιχειρήσεις, οι δημόσιοι φορείς ή δημόσιοι οργανισμοί ή/και οι θυγατρικές τους, καθώς και οι εταιρείες στο κεφάλαιο ή τα δικαιώματα ψήφου των οποίων συμμετέχουν, άμεσα ή έμμεσα, με ποσοστό μεγαλύτερο του είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) οι Ο.Τ.Α. και όλοι οι παραπάνω δημόσιοι φορείς μεμονωμένα ή από κοινού.
- οι επιχειρήσεις που εντάσσονται σε ήδη οργανωμένο ομοιόμορφο δίκτυο διανομής προϊόντων ή παροχής υπηρεσιών και οι οποίες εκμεταλλεύονται κατόπιν σχετικών συμβάσεων άδειες εκμετάλλευσης δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, που αφορούν συνήθως εμπορικά σήματα ή διακριτικούς τίτλους και τεχνογνωσία για την χρήση και τη διανομή αγαθών ή υπηρεσιών (π.χ. franchising, Shop in shop, δίκτυο πρακτόρευσης κλπ).

Προϋποθέσεις Συμμετοχής

Οι βασικές προϋποθέσεις **συμμετοχής των επιχειρήσεων** είναι οι ακόλουθες:

- να δραστηριοποιούνται στην ελληνική επικράτεια.
- να πληρούν τις απαιτήσεις (i), (ii) και (iii) όπως ορίζονται ανωτέρω.
- να δηλώσουν ως τόπο για την υλοποίηση των ενεργειών της παρούσας δράσης **αποκλειστικά μία Περιφέρεια**. Στην αίτηση χρηματοδότησης δηλώνεται η Περιφέρεια στην οποία θα πραγματοποιηθεί το επενδυτικό σχέδιο.
- να έχουν την ιδιότητα της Μικρής ή Πολύ Μικρής Επιχείρησης σύμφωνα με τη Σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ (Παράρτημα VI «Ορισμός ΜΜΕ»).
- Να λειτουργούν νόμιμα διαθέτοντας το κατάλληλο έγγραφο αδειοδότησης, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και την ασκούμενη δραστηριότητά τους (π.χ. άδεια λειτουργίας, Υπεύθυνη δήλωση έναρξης λειτουργίας, απαλλακτικό άδειας λειτουργίας, γνωστοποίηση έναρξης λειτουργίας κλπ.). Στην περίπτωση που η άδεια δεν έχει εκδοθεί ή έχει λήξει χρονικά, απαιτείται η προσκόμιση της σχετικής αίτησης έκδοσης/ανανέωσης αυτής.¹
- να λειτουργούν αποκλειστικά με μία από τις ακόλουθες μορφές επιχειρήσεων εταιρικού/εμπορικού χαρακτήρα [Ανώνυμη Εταιρία, Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης, Ομόρρυθμη Εταιρία ή Ετερόρρυθμη Εταιρία, Ι.Κ.Ε, Ν.Ε.Π.Α., Ατομική Επιχείρηση, Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση του Ν. 4430/2016 ως ισχύει, Συνεταιρισμός] και να τηρούν απλογραφικά ή διπλογραφικά βιβλία του ν.4308/2014.
- να μην είναι επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν δυσχέρειες, κατά την έννοια των ενωσιακών κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις, σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 3 περίπτωση δ του Κανονισμού 1301/2013 (Παράρτημα VII «Ορισμός Προβληματικής Επιχείρησης» της Πρόσκλησης).
- να μη βρίσκονται υπό πτώχευση, εκκαθάριση ή αναγκαστική διαχείριση.
- να μην εκκρεμεί σε βάρος τους ανάκτηση κρατικής ενίσχυσης έπειτα από απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με την οποία μια ενίσχυση κηρύσσεται παράνομη και ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά.
- να δεσμευτούν ότι οι δαπάνες που περιλαμβάνονται στη συγκεκριμένη αίτηση χρηματοδότησης δεν έχουν χρηματοδοτηθεί, ενταχθεί και δεν θα υποβληθούν προς έγκριση χρηματοδότησης σε άλλο πρόγραμμα που χρηματοδοτείται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους.
- το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που έχει λάβει στο παρελθόν η δεδομένη επιχείρηση (ενιαία επιχείρηση), συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης από αυτή τη Δράση, να μην υπερβαίνει το ποσό των 200.000 ευρώ (ή 100.000 ευρώ για τον τομέα των οδικών εμπορευματικών μεταφορών για λογαριασμό τρίτων) μέσα σε μία τριετία (τρέχον οικονομικό έτος και τα δύο (2) προηγούμενα οικονομικά έτη) πριν από τον χρόνο χορήγησης (έκδοση απόφαση ένταξης Πράξης) του εννόμου δικαιώματος της ενίσχυσης.
- να μην συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού του άρθρου 40 του Ν. 4488/2017 (Α137/13.09.2017).
- **να υποβάλλουν μια και μοναδική αίτηση χρηματοδότησης ανά Α.Φ.Μ. στην παρούσα δράση καθ' όλη τη διάρκεια ισχύος της παρούσας πρόσκλησης. Οι επιχειρήσεις δύνανται να υποβάλλουν δυο ακόμα νέες αιτήσεις χρηματοδότησης μόνον στην περίπτωση που η κάθε προηγούμενη αίτησή τους έχει απορριφθεί ή υπήρξε έγγραφη οικειοθελής απόσυρση της προηγούμενης αίτησης χρηματοδότησης.**

Επισημαίνεται ότι:

- Εάν μια επιχείρηση δραστηριοποιείται σε τομείς που εξαιρούνται της εφαρμογής του Καν. ΕΕ 1407/2013 και ταυτόχρονα δραστηριοποιείται και σε επιλέξιμες δραστηριότητες, η ενίσχυση χορηγείται μόνο για τις επιλέξιμες δραστηριότητες. Προκειμένου να διασφαλίζεται η μη χρηματοδότηση των μη επιλέξιμων δραστηριοτήτων, για το σύνολο των δαπανών της παρούσας πρόσκλησης απαιτείται διακριτή λογιστική παρακολούθηση καθώς και διάκριση των κέντρων κόστους.
- Εάν μια επιχείρηση εκτελεί οδικές εμπορευματικές μεταφορές για λογαριασμό τρίτων, και έχει και άλλες επιλέξιμες δραστηριότητες για τις οποίες ισχύει το ανώτατο όριο των 200.000 ευρώ, θα ισχύει

¹ Οι επιχειρήσεις με δραστηριότητες για την άσκηση των οποίων δεν απαιτείται άδεια λειτουργίας, θα πρέπει να υποβάλουν Υπεύθυνη Δήλωση του Νόμιμου Εκπροσώπου όπου θα βεβαιώνεται ότι δεν απαιτείται η έκδοση άδειας λειτουργίας ή έγγραφο απαλλαγής από την σχετική υποχρέωση με αναφορά στο θεσμικό πλαίσιο.

το ανώτατο όριο των 200.000 ευρώ για την επιχείρηση, με την προϋπόθεση ότι για το σύνολο των δαπανών της παρούσας πρόσκλησης θα υπάρχει διακριτή λογιστική παρακολούθηση καθώς και διάκριση των κέντρων κόστους έτσι ώστε η στήριξη της δραστηριότητας των οδικών εμπορευματικών μεταφορών να μην υπερβαίνει το ποσό των 100.000 ευρώ.

5. ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΩΝ- ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ- ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ

ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΩΝ

Ο επιχορηγούμενος προϋπολογισμός κάθε επενδυτικού σχεδίου κυμαίνεται **από 20.000 € έως 200.000 €**.

Επενδυτικά Σχέδια με Π/Υ μικρότερο των 20.000,00 € κρίνονται μη επιλέξιμα και δεν δύνανται να υποβληθούν.

Στην περίπτωση που το επενδυτικό σχέδιο θα έχει προϋπολογισμό μεγαλύτερο των **200.000,00 €**, το υπερβάλλον ποσό θα θεωρείται ιδιωτική συμμετοχή 100% για την υλοποίηση του σχεδίου. Στην περίπτωση αυτή, παρόλο που οι υπερβάλλουσες δαπάνες δεν επιχορηγούνται, αντικείμενο αξιολόγησης και παρακολούθησης - ελέγχου αποτελεί το σύνολο του επενδυτικού σχεδίου συμπεριλαμβανομένου και του υπερβάλλοντος κόστους.

ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Τα ποσοστά ενίσχυσης των επενδυτικών σχεδίων αναγράφονται στον πίνακα που ακολουθεί:

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ						
Ποσοστά Ενίσχυσης						
Κατηγορία Επιλέξιμης Δαπάνης	(1) Δημόσια Επιχορήγηση (Κοινοτική και Εθνική) (%) για τις επιχειρήσεις που το τελευταίο έτος πριν την υποβολή της πρότασης χρηματοδότησης έχουν ποσοστό εξαγωγικής δραστηριότητας ως προς τον Κύκλο Εργασιών =<8	(2) Ιδιωτική Συμμετοχή (%) της στήλης (1)	(3) Δημόσια Επιχορήγηση (Κοινοτική και Εθνική) (%) για τις επιχειρήσεις που το τελευταίο έτος πριν την υποβολή της πρότασης χρηματοδότησης έχουν ποσοστό εξαγωγικής δραστηριότητας ως προς τον Κύκλο Εργασιών > 8 και =<25	(4) Ιδιωτική Συμμετοχή (%) της στήλης (3)	(5) Δημόσια Επιχορήγηση (Κοινοτική και Εθνική) (%) για τις επιχειρήσεις που το τελευταίο έτος πριν την υποβολή της πρότασης χρηματοδότησης έχουν ποσοστό εξαγωγικής δραστηριότητας ως προς τον Κύκλο Εργασιών >25	(6) Ιδιωτική Συμμετοχή (%) της στήλης (5)
1.Μηχανήματα – Εξοπλισμός -	50	50	60	40	65	35
2 Πιστοποίηση προϊόντων – υπηρεσιών - διαδικασιών	50	50	60	40	65	35
3 Ετικέτα – Συσκευασία - Branding	50	50	60	40	65	35
4.Ψηφιακή Προβολή	50	50	60	40	65	35
5.Συμβουλευτικές Υπηρεσίες – Τεχνικές Μελέτες	50	50	50	50	50	50
6.Μεταφορικά Μέσα	50	50	50	50	50	50
7 .Μισθολογικό κόστος εργαζομένων (νέο προσωπικό) με την υποστήριξη από το ΕΚΤ (χρήση ρήτρας ευελιξίας, άρθρο 98 ΚΑΝ ΕΕ	50	50	60	40	65	35

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ

Ιδιωτική Συμμετοχή

Για την κάλυψη της ιδιωτικής συμμετοχής ο δυνητικός δικαιούχος μπορεί να χρησιμοποιήσει ίδιους πόρους ή και δάνειο. Στην περίπτωση που χρησιμοποιηθεί δάνειο θα πρέπει να έχει τη μορφή τραπεζικού δανείου ή ομολογιακού δανείου εκδιδόμενου σε δημόσια ή μη εγγραφή, ή δανείου από άλλους χρηματοδοτικούς οργανισμούς, τριετούς τουλάχιστον διάρκειας. Επιτρέπεται η χρήση του αλληλόχρεου λογαριασμού, εφόσον υπάρχει ξεχωριστή πράξη στον εν λόγω λογαριασμό, από την οποία να προκύπτει ότι το δάνειο προορίζεται για την υλοποίηση της επένδυσης, με σαφή αναφορά των όρων σύναψης του δανείου.

Το δάνειο που θα χρησιμοποιηθεί είναι δυνατόν να συνδυάζεται με τα χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ. Σε περίπτωση που χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ συνδυάζονται με επιχορηγήσεις:

-> οι διατάξεις που ισχύουν για τα χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ εφαρμόζονται σε όλες τις μορφές στήριξης για τις εν λόγω πράξεις.

-> πρέπει να τηρούνται οι ισχύοντες κανόνες της Ένωσης περί κρατικών ενισχύσεων και συνδυασμού επιχορηγήσεων με χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ. πρέπει να διενεργούνται χωριστές λογιστικές εγγραφές για την κάθε μορφή στήριξης.

-> μπορεί ο συνδυασμός τους να καλύπτει την ίδια δαπάνη υπό τον όρο ότι το άθροισμα όλων των συνδυασμένων μορφών στήριξης δεν υπερβαίνει το συνολικό ποσό της συγκεκριμένης δαπάνης (το τμήμα χρηματοδοτικού εργαλείου υποστηριζόμενο από το ΕΣΠΑ μαζί με την Επιχορήγηση να είναι μικρότερο ή ίσο του επιχορηγούμενου π/υ του επενδυτικού σχεδίου).

-> οι επιχορηγήσεις δεν χρησιμοποιούνται για την αποπληρωμή στήριξης που ελήφθη από χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ.

-> τα χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ δεν χρησιμοποιούνται για την προχρηματοδότηση επιχειρήσεων.

-> αν το τραπεζικό δάνειο υποστηρίζεται από τα χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ και χορηγείται με τον Κανονισμό ΕΕ 1407/2013 εμπεριέχει ενίσχυση και το Ακαθάριστο Ισοδύναμο Επιχορήγησης (ΑΙΕ) αυτού σωρεύεται με την επιχορήγηση του επενδυτικού σχεδίου κατά τον υπολογισμό του ορίου που θέτει ο Κανονισμός ΕΕ 1407/2013 και δεν δύναται να ξεπεραστεί. Η σώρευση θα πρέπει να ελέγχεται κατά την ένταξη στη δράση, εφόσον έχει προηγηθεί η χορήγηση του δανείου ή κατά τη χορήγηση του δανείου εφόσον έχει προηγηθεί η ένταξη της πράξης.

Το επενδυτικό δάνειο μπορεί να λαμβάνεται και σε ξένο νόμισμα.

Εκχώρηση επιχορήγησης

Η δημόσια χρηματοδότηση καταβάλλεται απευθείας στην επιχείρηση και δεν επιτρέπεται η εκχώρησή της σε τρίτους. Κατ' εξαίρεση είναι δυνατή η εκχώρηση της δημόσιας χρηματοδότησης (εκτός της προκαταβολής) σε τράπεζα για την παροχή βραχυπρόθεσμου δανείου που θα αντιστοιχεί σε μέρος ή στο σύνολο της δημόσιας χρηματοδότησης που χρησιμοποιείται για την υλοποίηση της επένδυσης. Σε αυτές τις περιπτώσεις η καταβολή της δημόσιας χρηματοδότησης γίνεται απευθείας στην Τράπεζα με την οποία έχει υπογράψει η σύμβαση εκχώρησης, για το ισόποσο τμήμα του βραχυπρόθεσμου αυτού δανείου. Στις περιπτώσεις εκχώρησης, ο επενδυτής είναι υποχρεωμένος να προσκομίσει τη σύμβαση εκχώρησης με το Πιστωτικό Ίδρυμα στον αρμόδιο φορέα διαχείρισης και παρακολούθησης του προγράμματος.

6. ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

Η Έναρξη των ηλεκτρονικών υποβολών ξεκινά την **20η Φεβρουαρίου 2019**. Η πρόσκληση θα παραμείνει ανοιχτή προς υποβολή αιτήσεων μέχρι εξαντλήσεως του διαθέσιμου προϋπολογισμού και το αργότερο μέχρι την **30.11.2020** και ώρα **17:00**. Καθ' όλη την προαναφερόμενη περίοδο – και υπό την προϋπόθεση της ύπαρξης διαθέσιμου προϋπολογισμού – οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να υποβάλλουν αιτήσεις χρηματοδότησης.

Η προθεσμία ολοκλήρωσης των χρηματοδοτούμενων επενδύσεων δεν μπορεί να υπερβαίνει τους **τριάντα (30)** μήνες από την ημερομηνία έκδοσης της Απόφασης Ένταξης.

Επισημαίνεται ότι δαπάνες τουλάχιστον ίσες με το **30%** του εκάστοτε εγκεκριμένου επιχορηγούμενου προϋπολογισμού της επένδυσης, **θα πρέπει να έχουν πραγματοποιηθεί και να έχουν αποτελέσει αντικείμενο αιτήματος επαλήθευσης στους πρώτους δεκαοκτώ (18) μήνες** από την ημερομηνία έκδοσης της Απόφασης Ένταξης. Στην Ενότητα **10.1 «ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ -ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΕΙΣ – ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ»** του παρόντος Οδηγού της Δράσης, καθορίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής της παρούσας απαίτησης.

7. ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

Κατά τη διαμόρφωση από την επιχείρηση του προτεινόμενου επιχορηγούμενου προϋπολογισμού επενδυτικών σχεδίων, είναι υποχρεωτική η σύνδεση των αιτούμενων δαπανών με τις παρακάτω κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών:

A/A	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ	ΜΕΓΙΣΤΟ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟ ΠΟΣΟΣΤΟ/ΠΟΣΟ στον ΕΠΙΧΟΡΗΓΟΥΜΕΝΟ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟ του ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ
1	Μηχανήματα – Εξοπλισμός 1.1 Παραγωγικός & Μηχανολογικός Εξοπλισμός 1.2 Εργαστηριακός Εξοπλισμός για Ποιοτικό Έλεγχο 1.3 Εξοπλισμός για βελτίωση Ενεργειακής Απόδοσης - Προστασία του Περιβάλλοντος. 1.4 Λοιπός Εξοπλισμός 1.5 Εξοπλισμός ΤΠΕ & Εξειδικευμένο Λογισμικό	έως 100%
2	Πιστοποίηση Προϊόντων – Υπηρεσιών – Διαδικασιών	έως 100%
3	Συσκευασία – Ετικέτα – Branding	έως 25%
4	Ψηφιακή Προβολή <i>με χρήση ρήτρας ευελιξίας, άρθρο 98 ΚΑΝ ΕΕ 1303/2013 και άρθρο 2 παρ. 3 της ΥΑΕΚΕΔ</i>	έως 15.000€
5	Συμβουλευτικές Υπηρεσίες – Τεχνικές Μελέτες	έως 16.000€ για το σύνολο των υποκατηγοριών και υπό την προϋπόθεση δαπανών της κατηγορίας 1 αποκλειστικά για την υποκατηγορία 5.1 Υπηρεσίες και Τεχνικές Μελέτες Μηχανικού.
6.	Μεταφορικά Μέσα	έως 50%
7	Μισθολογικό κόστος νέων εργαζομένων (νέο προσωπικό) με χρήση ρήτρας ευελιξίας, άρθρο 98 ΚΑΝ ΕΕ 1303/2013 και άρθρο 2 παρ. 3 της ΥΑΕΚΕΔ	20% και μέχρι 30.000 € 15.000€ ανά ΕΜΕ και μέχρι δυο (2) ΕΜΕ.

Ως ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών ορίζεται η ημερομηνία δημοσίευσης της πρόσκλησης ήτοι η 19/12/2018.

Αναλυτικότερα παρουσιάζονται οι κατηγορίες επιλέξιμων Δαπανών

1. Μηχανήματα – Εξοπλισμός

1.1. Παραγωγικός & Μηχανολογικός Εξοπλισμός

- ✓ Προμήθεια-μεταφορά- εγκατάσταση σύγχρονων, καινούργιων και αμεταχειριστων μηχανημάτων, συστημάτων αυτοματοποίησης και λοιπού εξοπλισμού για τον εκσυγχρονισμό της υφιστάμενης ή / και την επέκταση της παραγωγικής δραστηριότητας.
- ✓ Προμήθεια - μεταφορά - εγκατάσταση σύγχρονων, καινούργιων και αμεταχειριστων μηχανημάτων, συστημάτων για την τυποποίηση των προϊόντων.
- ✓ Προμήθεια - μεταφορά - εγκατάσταση σύγχρονων, καινούργιων και αμεταχειριστων μηχανημάτων, συστημάτων αυτοματοποίησης και λοιπού εξοπλισμού που εξυπηρετούν που προκύπτουν από την διαδικασία πιστοποίησης των προϊόντων σύμφωνα με εθνικά, εναρμονισμένα καθώς και προαιρετικά πρότυπα ευρωπαϊκών χωρών ή /και χωρών εκτός Ε.Ε (πρότυπα χωρών προορισμού) σε όλα τα στάδια της παραγωγικής διαδικασίας

1.2 Εργαστηριακός Εξοπλισμός για Ποιοτικό Έλεγχο Προϊόντων

Προμήθεια-μεταφορά- εγκατάσταση, σύγχρονου καινούργιου και αμεταχείριστου εργαστηριακού εξοπλισμού για την διενέργεια ποιοτικού ελέγχου της παραγωγικής διαδικασίας και των προϊόντων. Ενδεικτικά αναφέρονται:

- ✓ Προμήθεια σύγχρονου, καινούργιου και αμεταχείριστου εξοπλισμού για:
  - ο εργαστηριακές μετρήσεις
  - ο δοκιμές
  - ο αναλύσεις
  - ο διενέργεια ποιοτικού ελέγχου/ διασφάλιση ποιότητας/ διασφάλιση συμμόρφωσης με εθνικά, εναρμονισμένα καθώς και προαιρετικά ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα.

1.3. Εξοπλισμός για βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης – προστασία του περιβάλλοντος

1.3.1. Προμήθεια - μεταφορά - εγκατάσταση εξοπλισμού για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης κτιριακών υποδομών

Ενδεικτικά αναφέρονται:

- ✓ Εξοπλισμός και εγκατάσταση μονάδων Συμπαγωγής Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης για ιδιοκατανάλωση (Σ.Η.Θ.Υ.Α.).
- ✓ Προμήθεια και εγκατάσταση νέου συστήματος θέρμανσης ή και ψύξης καθώς και παροχής ζεστού νερού χρήσης με σύστημα εκμετάλλευσης ΑΠΕ (χρήση βιομάζας, βιοαερίου, γεωθερμίας, ηλιακής,) και λοιπών πηγών που θεωρούνται ΑΠΕ (αεροθερμικές αντλίες θερμότητας, παθητικά ηλιακά συστήματα θέρμανσης κ.α.)
- ✓ Εξοπλισμός και εργασίες αναβάθμισης της ενεργειακής απόδοσης του συστήματος κλιματισμού.
- ✓ Αντιστάθμιση άεργου ισχύος ηλεκτρικών καταναλώσεων.
- ✓ Εγκατάσταση ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης ενέργειας (BEMS).
- ✓ Εξοπλισμός και εργασίες αναβάθμισης συστήματος και ελέγχου φωτισμού στους χώρους παραγωγής / αποθήκευσης.
- ✓ Εξοπλισμός και εγκατάσταση συστημάτων ανάκτησης ενέργειας από την λειτουργία παραγωγικού και μη παραγωγικού μηχανολογικού εξοπλισμού,
- ✓ Αντικατάσταση μονώσεων σωληνώσεων - δικτύων για μείωση απωλειών,
- ✓ Αντικατάσταση, αποσυμπιεστών, ψυκτικών συγκροτημάτων, καυστήρων / λεβήτων, φούρνων, κλιβάνων με νέους υψηλής ενεργειακής απόδοσης ή με σύστημα φυσικού αερίου,
- ✓ Προμήθεια και εγκατάσταση συστήματος EMS για τους χώρους παραγωγής / αποθήκευσης,
- ✓ Αντικατάσταση ηλεκτρικών/ηλεκτρονικών συσκευών με νέες ενεργειακής σήμανσης A.

1.3.2. Προμήθεια - μεταφορά - εγκατάσταση εξοπλισμού για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης της παραγωγικής διαδικασίας

Ενδεικτικά αναφέρονται:

- ✓ Δαπάνες για αντικατάσταση καυσίμου
- ✓ Προμήθεια ηλεκτροκινητήρων υψηλής ενεργειακής απόδοσης προδιαγραφών I.E.4.
- ✓ Εξοπλισμός και εγκατάσταση συστημάτων ανάκτησης ενέργειας από την λειτουργία παραγωγικού και μη παραγωγικού μηχανολογικού εξοπλισμού.
- ✓ Αντικατάσταση μονώσεων σωληνώσεων – δικτύων για μείωση απωλειών.
- ✓ Αντικατάσταση, αποσυμπιεστών, ψυκτικών συγκροτημάτων, καυστήρων / λεβήτων, φούρνων, κλιβάνων με νέους υψηλής ενεργειακής απόδοσης ή με σύστημα φυσικού αερίου.
- ✓ Προμήθεια και εγκατάσταση συστήματος EMS για τους χώρους παραγωγής / αποθήκευσης.
- ✓ Αντικατάσταση ηλεκτρικών / ηλεκτρονικών συσκευών με νέες ενεργειακής σήμανσης A.

1.3.3 Προμήθεια - μεταφορά - εγκατάσταση εξοπλισμού και συστημάτων για την προστασία του περιβάλλοντος

Ενδεικτικά αναφέρονται:

- ✓ Προμήθεια εξοπλισμού και εγκατάσταση μονάδων για τη διαχείριση των υγρών & στερεών αποβλήτων.
- ✓ Προμήθεια εξοπλισμού και εγκατάσταση μονάδων, συστημάτων για τον περιορισμό της ρύπανσης του εδάφους, υπεδάφους, των υδάτων και της ατμόσφαιρας.
- ✓ Προμήθεια εξοπλισμού και εργασίες για τη μείωση αέριων ρύπων και όχλησης.
- ✓ Προμήθεια και εγκατάσταση εξοπλισμού για μείωση κατανάλωσης και απώλειας νερού.

Οι ανωτέρω ενέργειες του σημείου 1.3.3 είναι επιλέξιμες υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Να εξασφαλιστούν (όπου απαιτείται) και να προσκομιστούν οι απαιτούμενες άδειες για τις εκτελούμενες εργασίες σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο.
- Για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από εγκατάσταση Α.Π.Ε., απαιτείται:
  - να εξασφαλιστούν, εφόσον απαιτούνται, οι κατάλληλες αδειοδοτήσεις τόσο για την υλοποίηση όσο και για τη λειτουργία της εγκατάστασης Α.Π.Ε.
  - η παραγόμενη ηλεκτρική ισχύς της εγκατάστασης ΑΠΕ θα πρέπει αποδεδειγμένα να εξυπηρετεί τις ανάγκες της επιχείρησης.
  - Η παραγόμενη ηλεκτρική ισχύς της εγκατάστασης ΑΠΕ δεν μπορεί να υπερβαίνει το άθροισμα των ηλεκτρικών καταναλώσεων της επιχείρησης, όπως αυτό προκύπτει από την ηλεκτρομηχανολογική μελέτη της εγκατάστασης στην οποία εγκαθίσταται η υπό ένταξη εγκατάσταση ΑΠΕ ή από Βεβαίωση ή/και λοιπά κατάλληλα στοιχεία τεκμηρίωσης από αρμόδιο προς τούτο πρόσωπο/φορέα. Δηλαδή, η παραγόμενη ηλεκτρική ισχύς της εγκατάστασης ΑΠΕ δεν αποφέρει οικονομικό όφελος (εγκαταστάσεις από αυτοπαραγωγούς με συμψηφισμό παραγόμενης - καταναλισκόμενης ενέργειας, εγκαταστάσεις net metering).

1.4 Λοιπός Εξοπλισμός

- ✓ Προμήθεια σύγχρονου, καινούργιου και αμεταχείριστου εξοπλισμού μεταφοράς εμπορευμάτων και προϊόντων εντός του ευρύτερου χώρου άσκησης δραστηριότητας της επιχείρησης. Ενδεικτικά αναφέρονται:
  - προμήθεια ηλεκτροκίνητων ή μηχανοκίνητων ανυψωτικών, περονοφόρων παντός τύπου (πχ τύπου ΚΛΑΡΚ)
  - προμήθεια ψυκτικού θαλάμου για μετατροπή επαγγελματικού αυτοκινήτου
- ✓ Προμήθεια σύγχρονων καινούργιων και αμεταχείριστων μηχανημάτων έργου απαραίτητων για την λειτουργία της επιχείρησης. Ενδεικτικά αναφέρονται:
  - προμήθεια εκσκαφών κ.ο.κ.

1.5 Εξοπλισμός ΤΠΕ & εξειδικευμένου λογισμικού

Προμήθεια - μεταφορά - εγκατάσταση καινούργιου και αμεταχείριστου εξοπλισμού Πληροφορικής και Τεχνολογιών Επικοινωνίας, καθώς και καινούργιου εξειδικευμένου λογισμικού, με όλες τις απαραίτητες άδειες χρήσης λογισμικού, που συνδέονται άμεσα με την οικονομική δραστηριότητα της επιχείρησης και είναι απαραίτητα α) για την άσκηση ή και β) για τη βελτιστοποίηση αυτής.

- ✓ Προμήθεια - μεταφορά - εγκατάσταση τεχνολογικού εξοπλισμού σχετικού με τις δραστηριότητες της επιχείρησης
- ✓ Προμήθεια - μεταφορά - εγκατάσταση συστημάτων αυτόματης σήμανσης, ιχνηλασιμότητας, κοστολόγησης και τιμολόγησης προϊόντων - εκσυγχρονισμού της εφοδιαστικής αλυσίδας.
- ✓ Προμήθεια - εγκατάσταση εξοπλισμού για την εσωτερική ηλεκτρονική διασύνδεση των δραστηριοτήτων της επιχείρησης σε ενιαίο δίκτυο INTRANET (VPN). Δεν συμπεριλαμβάνονται τέλη ή συνδρομές σύνδεσης,
- ✓ Προμήθεια εξειδικευμένου λογισμικού για την βελτιστοποίηση της παραγωγής και των επιχειρηματικών διεργασιών (τύπου SAP, ERP, SCMS, WMS, PMS)
- ✓ Προμήθεια εφαρμογών διαχείρισης πιστώσεων (credit control management) ή/ και ηλεκτρονικών πληρωμών
- ✓ Προμήθεια εξειδικευμένου λογισμικού διαχείρισης πελατών ή προσωπικού της επιχείρησης (CRM, HRMS κ.α.)
- ✓ Συμμετοχή σε Εγχώριες και Εξωχώριες Ηλεκτρονικές Αγορές (e - Marketplaces), είτε αυτές αφορούν δραστηριότητες τύπου B2C (Επιχείρηση προς τον τελικό καταναλωτή), είτε B2B / B2E (επιχείρηση προς επιχείρηση), για πωλήσεις, αγορές, προβολή και κατάλογο προϊόντων, σύγκριση τιμών, συμμετοχή σε προμήθειες, τιμολόγια και πληρωμές, συμμετοχή σε ηλεκτρονικούς διαγωνισμούς και δημοπρασίες, κ.α.
- ✓ Υπηρεσίες ανάπτυξης και αναβάθμισης ιστοσελίδας με τα παρακάτω **κατ' ελάχιστον**

χαρακτηριστικά:

- να είναι λειτουργικό σε 2 τουλάχιστον γλώσσες
- να είναι mobile responsive ή dedicated mobile version
- ✓ Υπηρεσίες ανάπτυξης και διαχείρισης ηλεκτρονικού καταστήματος e - shop με τα **παρακάτω** κατ'ελάχιστον χαρακτηριστικά:
  - να είναι λειτουργικό σε 2 τουλάχιστον γλώσσες
  - να είναι mobile responsive
  - να συνοδεύεται από λογισμικά : παραγγελιοληψίας, αποθήκης και ηλεκτρονικών πληρωμών
  - να είναι προσβάσιμο από τα άτομα με ειδικές ανάγκες

→ Για τις δαπάνες που σχετίζονται με ΤΠΕ και εξειδικευμένο λογισμικό όπως αυτές ορίζονται στο σημείο 1.4 επισημαίνεται ότι **είναι επιλέξιμο ως δαπάνη το κόστος:**

- παραμετροποίησης λογισμικού / εφαρμογών και εκπαίδευσης στη χρήση αυτών και μέχρι 20% του κόστους αγοράς του λογισμικού/εφαρμογής. Σημειώνεται ότι το κόστος εκπαίδευσης είναι επιλέξιμο μόνο όταν περιλαμβάνεται στο τιμολόγιο του προμηθευτή εξοπλισμού λογισμικού.
- υπηρεσιών προμήθειας / χρήσης λογισμικού υπό καθεστώς «Software as a Service», «cloud computing» ή άλλο παρεμφερές αυτού. Στην περίπτωση που διατίθεται σε συνδρομητική βάση η επιλέξιμη δαπάνη θα μπορεί να καλύπτει μόνο το χρονικό διάστημα υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου

→ Για τις δαπάνες που σχετίζονται με ΤΠΕ και εξειδικευμένο λογισμικό όπως αυτές ορίζονται στο σημείο 1.4 επισημαίνεται ότι δεν είναι επιλέξιμο ως δαπάνη το κόστος:

- προμήθειας φορητού ηλεκτρονικού υπολογιστή (laptop), tablet, εκτυπωτή, σαρωτή (scanner), κινητού τηλεφώνου, smartphone, προτζέκτορα, τηλεόρασης, κάμερας κ.α
- εξοπλισμού ενσύρματου ή / και ασύρματου δικτύου & καλωδίωση [δρομολογητές (routers), μεταγωγείς (switches), firewalls, bluetooth και wi-fi υποδομή (access points, antennas κ.α)]
- προμήθειας εφαρμογών γραφείου, άδειες χρήσης Microsoft office, antivirus κ.α ο σύνδεσης στο διαδίκτυο ο αναβάθμισης υφιστάμενου λογισμικού

→ Μέγιστο επιλέξιμο κόστος για:

- ανάπτυξη και διαχείριση ηλεκτρονικού καταστήματος: 4.000€
- ανάπτυξη αναβάθμιση ιστοσελίδας: 2.500€

Σημείωση: Είναι επιλέξιμες οι δαπάνες αποκατάστασης και διαμόρφωσης εσωτερικού ή και εξωτερικού χώρου που απαιτούνται για την εγκατάσταση μηχανημάτων ή / και συστημάτων των σημείων 1.3.1, 1.3.2, 1.3.3.

2. Πιστοποίηση Προϊόντων - Υπηρεσιών – Διαδικασιών

2.1 Πιστοποίηση και συμμόρφωση προϊόντων σύμφωνα με εθνικά, εναρμονισμένα καθώς και προαιρετικά πρότυπα ευρωπαϊκών χωρών ή /και χωρών εκτός Ε.Ε

- ✓ Συμβουλευτικές υπηρεσίες ως προς την νομοθεσία (π.χ. επιτρεπόμενα συστατικά), τεχνική μετάφραση, ειδικές απαιτήσεις αγοράς για την είσοδο στην χώρα των προϊόντων (π.χ. ειδική αναφορά στην ετικέτα κ.α.)
- ✓ Δοκιμές και έλεγχοι ποιότητας προϊόντων για συμμόρφωση με εθνικά, εναρμονισμένα καθώς και προαιρετικά πρότυπα ευρωπαϊκών χωρών ή /και χωρών εκτός Ε.Ε από διαπιστευμένους φορείς εσωτερικού ή / και εξωτερικού.
- ✓ Δοκιμές και έλεγχοι ποιότητας για την κατοχύρωση σήματος CE / εξειδικευμένα ευρωπαϊκά ή / και διεθνή σήματα (π.χ. ecolabel)
- ✓ Βιομηχανικοί έλεγχοι
- ✓ Συμμόρφωση προϊόντων σύμφωνα με εθνικά, εναρμονισμένα καθώς και προαιρετικά ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα. Ενδεικτικά αναφέρονται:
  - CE
  - EN 15088

- EN 998-2
- EN 1090-1

-> Οι δαπάνες που σχετίζονται με την πιστοποίηση - συμμόρφωση προϊόντων (προπαρασκευαστικές ενέργειες + επιθεώρηση + έκδοση πιστοποιητικού) όπως αυτές ορίζονται στο σημείο 2.1 είναι επιλέξιμες αποκλειστικά και **μόνο στην περίπτωση που καταλήγουν σε λήψη της ζητούμενης Πιστοποίησης / Σήματος**. Ειδικότερα, οι εν λόγω δαπάνες είναι επιλέξιμες με την προϋπόθεση ότι κατά την τελική επαλήθευση /πιστοποίηση προσκομίζεται το σχετικό πιστοποιητικό που εκδίδεται από διαπιστευμένου φορέα πιστοποίησης, το οποίο θα πρέπει να έχει εκδοθεί έως την ημερομηνία της ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου ή να τεκμηριώνεται αποδεδειγμένα ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις για την έκδοσή του, ήτοι να έχει ολοκληρωθεί θετικά η επιθεώρηση πιστοποίησης.

2.2 Πιστοποίηση υπηρεσιών & διαδικασιών σύμφωνα με εθνικά, εναρμονισμένα καθώς και λοιπά ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα.

- ✓ Συμβουλευτικές υπηρεσίες για την προετοιμασία επιχείρησης, ανάπτυξη, εγκατάσταση και λειτουργία συστήματος διαχείρισης.
- ✓ Επιθεώρηση και Πιστοποίηση συστημάτων διαχείρισης σύμφωνα με εθνικά, εναρμονισμένα καθώς και λοιπά ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα από διαπιστευμένους φορείς εσωτερικού ή εξωτερικού.

Ενδεικτικά αναφέρονται:

- Συστήματα Διαχείρισης της Ποιότητας (ISO 9001)
- Σύστημα Υγείας & Ασφάλειας στην Εργασία (OHSAS 18001/ΕΛΟΤ 1801)
- Συστήματα Διαχείρισης Ασφάλειας Τροφίμων (FSCC 22000 , IFS, BRC)
- Σύστημα Ασφάλειας Πληροφοριών (ISO 27001)
- Συστήματα Διαχείρισης Ενέργειας (ISO 50001)
- Συστήματα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης (ISO 14001)
- Συστήματα Διαχείρισης Επιχειρησιακής Συνέχειας (ISO 22301)
- Σύστημα Διαχείρισης Ποιότητας για Ιατροτεχνολογικά Προϊόντα (ΕΛΟΤ EN ISO 13485)
- Θρησκευτικές Πιστοποιήσεις (π.χ. HALAL, Kosher)
- Ιδιωτικά πρότυπα

→ Οι δαπάνες που σχετίζονται με την πιστοποίηση υπηρεσιών & διαδικασιών (προπαρασκευαστικές ενέργειες, επιθεώρηση + έκδοση πιστοποιητικού) όπως αυτές ορίζονται στο σημείο 2.2 είναι επιλέξιμες αποκλειστικά και μόνο στην περίπτωση που καταλήγουν **σε λήψη της ζητούμενης Πιστοποίησης/ Διαπίστευσης**. Ειδικότερα, οι εν λόγω δαπάνες είναι επιλέξιμες με την προϋπόθεση ότι κατά την τελική επαλήθευση /πιστοποίηση προσκομίζεται το σχετικό πιστοποιητικό που εκδίδεται από διαπιστευμένου φορέα πιστοποίησης, το οποίο θα πρέπει να έχει εκδοθεί έως την ημερομηνία της ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου ή να τεκμηριώνεται αποδεδειγμένα ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις για την έκδοσή του, ήτοι να έχει ολοκληρωθεί θετικά η επιθεώρηση πιστοποίησης.

2.3 Πνευματική ιδιοκτησία - Ευρεσιτεχνίες - Μεταφορά τεχνογνωσίας

2.3.1 Ενέργειες για την κατοχύρωση ευρεσιτεχνιών και την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.

2.3.2 Ενέργειες για την κατοχύρωση Κοινοτικού Σήματος.

2.3.3 Απόκτηση, μεταφορά και χρήση δικαιωμάτων τεχνογνωσίας ή και αδειών εκμετάλλευσης για την υλοποίηση του προτεινόμενου έργου.

→ Οι δαπάνες του σημείου 2.3 αφορούν το σύνολο των ενεργειών που θα πραγματοποιηθούν για την απόκτηση, προστασία, μεταφορά και χρήση και εκμετάλλευση της απαιτούμενης τεχνογνωσίας (π.χ. αγορά δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, αδειών εκμετάλλευσης, τεχνογνωσίας, μη κατοχυρωμένων τεχνικών γνώσεων, αγορά προτύπων ή αδειών εκμετάλλευσης προτύπων κλπ.) για την υλοποίηση των προτεινόμενων έργων. Με την απόκτηση των δικαιωμάτων τεχνογνωσίας η επιχείρηση πρέπει να εγγράψει την εν λόγω δαπάνη στο μητρώο παγίων (όπου απαιτείται) κατά τα

προβλεπόμενα στην εθνική φορολογική νομοθεσία.

- Γενικές επισημάνσεις για τις δαπάνες της Κατηγορίας 2
- Το μέγιστο επιλέξιμο ποσό για Πιστοποιητικό Διαχειριστικού Συστήματος της κατηγορίας 2.2 είναι:
  - για πολύ μικρές επιχειρήσεις 6.000€
  - για μικρές επιχειρήσεις 12.000€
- Μέγιστο επιλέξιμο ποσό ενεργειών (τέλη+ παράβολα + νομικές - συμβουλευτικές υπηρεσίες) για
  - κατοχύρωση Κοινοτικού Σήματος: 8.000€
  - κατοχύρωση Εθνικού Διπλώματος Ευρεσιτεχνίας: 1.500€
  - κατοχύρωση Ευρωπαϊκού Διπλώματος Ευρεσιτεχνίας: 5.500€
- Δεν είναι επιλέξιμα τα κόστη για:
  - ανανέωση συστήματος πιστοποίησης
  - διατήρηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας
  - προστασία βιομηχανικού σχεδίου

3. Υπηρεσίες Σχεδιασμού Συσκευασίας - Ετικέτας – Branding

Συμβουλευτικές υπηρεσίες και μελέτη αναφορικά με την συσκευασία, ετικέτα, brand της επιχείρησης. Αφορά αποκλειστικά τα παρακάτω:

- ✓ Υπηρεσίες σχεδιασμού ή επανασχεδιασμού συσκευασίας
  - ✓ Υπηρεσίες σχεδιασμού ή επανασχεδιασμού ετικέτας
  - ✓ Υπηρεσίες σχεδιασμού ή επανασχεδιασμού brand (σήμα, λογότυπο)
- Οι δαπάνες που σχετίζονται με τις υπηρεσίες σχεδιασμού (μελέτη επικοινωνιακού σκεπτικού (concept) και προσχέδια και τελικός σχεδιασμός) είναι επιλέξιμες αποκλειστικά και μόνο στην περίπτωση που καταλήγουν σε αντικατάσταση της υφιστάμενης συσκευασίας / ετικέτας / εταιρικής ταυτότητας.

Το μέγιστο επιλέξιμο κόστος για:

- ✓ υπηρεσίες σχεδιασμού ή επανασχεδιασμού συσκευασίας είναι 6.000€ / προϊόν
- ✓ υπηρεσίες σχεδιασμού ή επανασχεδιασμού ετικέτας είναι 2.000€ / προϊόν
- ✓ υπηρεσίες σχεδιασμού ή επανασχεδιασμού brand (σήμα, λογότυπο) είναι 2.000€

4. Ψηφιακή Προβολή

με χρήση ρήτρας ευελιξίας, άρθρο 98 ΚΑΝ ΕΕ 1303/2013 και άρθρο 2 παρ. 3 της ΥΑΕΚΕΔ.

Αφορά **αποκλειστικά** σε:

- ✓ Κόστος προβολής ψηφιακού διαφημιστικού μηνύματος σε τακτική βάση σε κοινωνικά δίκτυα και ιστοσελίδες στην Ελλάδα και σε χώρες προορισμού των προϊόντων (π.χ google ads, facebook ads, instagram ads, youtube κ.ο.κ.)
- ✓ Συμβουλευτικές υπηρεσίες ψηφιακής προβολής (π.χ. email marketing, newsletter campaign, web banners, ανάπτυξη ψηφιακού υλικού διαφήμισης)

→ Οι δαπάνες που σχετίζονται με τις συμβουλευτικές υπηρεσίες ψηφιακής προβολής είναι επιλέξιμες αποκλειστικά και μόνο στην περίπτωση που καταλήγουν σε εφαρμογή από την

πλευρά των επιχειρήσεων των προτεινόμενων παρεμβάσεων.

Το μέγιστο επιλέξιμο κόστος για:

- ✓ προβολή του διαφημιστικού μηνύματος σε τακτική βάση σε κοινωνικά δίκτυα και ιστοσελίδες (π.χ. google, facebook, youtube κ.ο.κ.) είναι 1.000 € ανά μήνα και μέχρι 12 μήνες
  - ✓ οι υπηρεσίες ψηφιακής προβολής (π.χ email marketing, newsletter campaign, web banners, ανάπτυξη ψηφιακού υλικού διαφήμισης) είναι 2.000 €
- ➔ Δεν είναι επιλέξιμο το κόστος για προβολή του διαφημιστικού μηνύματος σε: blog, προσωπικές ιστοσελίδες

5. Συμβουλευτικές Υπηρεσίες – Τεχνικές Μελέτες

5.1 Υπηρεσίες και Τεχνικές Μελέτες Μηχανικού

Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες που αφορούν

- ο σε υπηρεσίες ενεργειακού ελεγκτή, ενεργειακού επιθεωρητή εγγεγραμμένου στο Μητρώο Ενεργειακών Επιθεωρητών για την έκδοση Πιστοποιητικών Ενεργειακής Απόδοσης στις περιπτώσεις παρεμβάσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΚΕΝΑΚ.
- ο σε αμοιβές εκπόνησης τεχνικών μελετών μηχανικών για την εγκατάσταση νέου μηχανολογικού εξοπλισμού.
- ο σε υπηρεσίες ενεργειακού συμβούλου, προκειμένου να εκπονηθεί τεχνική έκθεση για την εγκατάσταση συστημάτων ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ.
  - ➔ Το μέγιστο επιλέξιμο κόστος - και υπό την προϋπόθεση ότι στο επενδυτικό σχέδιο περιλαμβάνονται δαπάνες της κατηγορίας 1 – είναι 12.000€.
  - ➔ Δεν είναι επιλέξιμες στην Κατηγορία 5.1 δαπάνες μελετών ανακαίνισης, διακόσμησης, διαρρύθμισης.

5.2 Σύνταξη και παρακολούθηση του επενδυτικού σχεδίου

Οι δαπάνες παροχής υπηρεσιών, παρακολούθησης και διαχείρισης της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου είναι επιλέξιμες υπό τους ακόλουθους όρους:

- ο Να αφορούν στο χρονικό διάστημα από την ημερομηνία δημοσίευσης της πρόσκλησης και μέχρι την ολοκλήρωση της επένδυσης.
- ο Οι πιθανές δαπάνες διαμονής, μετακίνησης και λοιπές δαπάνες ταξιδιών των συμβούλων περιλαμβάνονται στη συνολική αμοιβή τους και δεν είναι επιλέξιμες ως διακριτές δαπάνες.
  - ➔ Το μέγιστο επιλέξιμο κόστος για την σύνταξη και παρακολούθηση του επενδυτικού σχεδίου είναι 4.000 €.

6. Μεταφορικά Μέσα

6.1 Προμήθεια αυτοκινούμενων οχημάτων **αμιγώς επαγγελματικής χρήσης** για την κάλυψη αποκλειστικά των αναγκών της επιχείρησης

6.2 Μετατροπή κινητήρα επαγγελματικού ή μικτής χρήσης πετρελαιοκίνητου/βενζινοκίνητου οχήματος σε κινητήρα διπλού καυσίμου πετρελαίου/βενζίνης – φυσικού αερίου (CNG) ή υγραερίου (LPG).

Η προμήθεια μεταφορικού μέσου της κατηγορίας 6.1 είναι επιλέξιμη υπό τους ακόλουθους περιορισμούς:

- ο Το μεταφορικό μέσο θα πρέπει να είναι καινούργιο, αμεταχειριστο, στην κυριότητα της επιχείρησης και με προδιαγραφές ρύπων σύμφωνα με τα οριζόμενα στο ισχύον θεσμικό πλαίσιο.
- ο Η προμήθεια του μεταφορικού μέσου θα πρέπει να δικαιολογείται από την δραστηριότητα που ασκεί η επιχείρηση και να μην προορίζεται για μίσθωση.
- ο Η δαπάνη χρηματοδοτικής μίσθωσης μεταφορικών μέσων θεωρείται επιλέξιμη δαπάνη μόνο όταν ο εκμισθωτής μπορεί να συνάψει συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 1665/1986 (ΦΕΚ 194 Α'), όπως ισχύει, και σε κάθε περίπτωση σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 19 της Απόφασης του Υπουργού Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού 81986/ΕΥΘΥ712/31.7.2015 «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020 - Έλεγχος νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ

2014-2020 από Αρχές Διαχείρισης και Ενδιάμεσους Φορείς – Διαδικασία Ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων» (ΦΕΚ 1822/Β/24.08.2015), όπως ισχύει.

- Δεν είναι επιλέξιμη η δαπάνη που αφορά σε αγορά για:
  - ο επιβατικά οχήματα
  - ο μικτής χρήσης οχήματα
- Δεν είναι επιλέξιμη η κατηγορία αυτή για τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στις οδικές εμπορευματικές μεταφορές για λογαριασμό τρίτων.
- Δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες που αφορούν σε δασμούς, φόρους, τέλη, έξοδα αμοιβών εκτελωνιστή και εκτελωνισμού.
- Η μετατροπή επαγγελματικού και μικτής χρήσης οχήματος του σημείου 6.2 είναι επιλέξιμη υπό τους ακόλουθους περιορισμούς:
  - ο το μεταφορικό μέσο που θα μετατραπεί θα πρέπει να είναι στην κυριότητα της επιχείρησης
  - ο το μεταφορικό μέσο που θα μετατραπεί θα πρέπει να δικαιολογείται από την δραστηριότητα που ασκεί η επιχείρηση και να μην προορίζεται για μίσθωση.
- Επισημαίνεται ότι το μέγιστο επιλέξιμο κόστος για:
  - ο μετατροπή κινητήρα βαρέως τύπου πετρελαιοκίνητου οχήματος άνω των 6 τόνων σε κινητήρα διπλού καυσίμου πετρελαίου – φυσικού αερίου (CNG) ή υγραερίου (LPG) μέχρι 12.000 ευρώ
  - ο μετατροπή κινητήρα βαρέως τύπου πετρελαιοκίνητου οχήματος (από 3,5 τόνους μέχρι και 6 τόνους) σε κινητήρα διπλού καυσίμου πετρελαίου – φυσικού αερίου (CNG) ή υγραερίου (LPG) μέχρι 7.000 ευρώ
  - ο μετατροπή κινητήρα πετρελαιοκίνητου επαγγελματικού ή μικτής χρήσης οχήματος μέχρι και 3,5 τόνους σε κινητήρα διπλού καυσίμου πετρελαίου – φυσικού αερίου (CNG) ή υγραερίου (LPG) μέχρι 3.500 ευρώ
  - ο μετατροπή κινητήρα μικτής χρήσης βενζινοκίνητου οχήματος μέχρι 2.500 cc σε κινητήρα διπλού καυσίμου βενζίνης – φυσικού αερίου (CNG) ή υγραερίου (LPG) μέχρι 2.000 ευρώ
  - ο μετατροπή κινητήρα μικτής χρήσης βενζινοκίνητου οχήματος άνω των 2.500cc σε κινητήρα διπλού καυσίμου βενζίνης φυσικού αερίου (CNG) ή υγραερίου (LPG) μέχρι 3.500 ευρώ.

7.Μισθολογικό κόστος εργαζομένων (νέο προσωπικό)

με την χρήση ρήτρας ευελιξίας, άρθρο 98 ΚΑΝ ΕΕ 1303/2013 και άρθρο 2 παρ. 3 της ΥΑΕΚΕΔ.

→ Οι δαπάνες προσωπικού της κατηγορίας 7 είναι επιλέξιμες υπό τους ακόλουθους όρους:

- ο Οι εργαζόμενοι να απασχολούνται στην επιχείρηση με εξαρτημένη πλήρη ή μερική απασχόληση (μισθωτή εργασία).
- ο Όλοι οι υπολογισμοί γίνονται σε ΕΜΕ. Εργαζόμενοι που απασχολούνται με μερική απασχόληση λογίζονται ως κλάσματα ΕΜΕ.
- ο Οι δαπάνες είναι επιλέξιμες κατά τη διάρκεια υλοποίησης της πράξης.

Οι δαπάνες περιλαμβάνονται στο συνολικό επιχορηγούμενο Π/Υ του επενδυτικού σχεδίου και μέχρι του επιλέξιμου ορίου.

- ο Οι επιχορηγούμενες ετήσιες μονάδες εργασίας (ΕΜΕ) πρέπει να είναι πρόσθετες ως προς τις ΕΜΕ της επιχείρησης που αυτή διέθετε το έτος πριν την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης.
- ο Οι επιχορηγούμενες ετήσιες μονάδες εργασίας (ΕΜΕ) είναι απαραίτητες για την ικανοποιητική υλοποίηση της πράξης και συνδέονται άμεσα με αυτήν
- ο Οι ΕΜΕ πιστοποιούνται απολογιστικά (πλήρεις ή κλάσματα ΕΜΕ), με βάση τα στοιχεία απασχόλησης που θα αναφέρονται στο αίτημα του δικαιούχου για την πιστοποίηση της ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου.

- ο Ε.Μ.Ε. μισθωτής εργασίας το κόστος της οποίας επιχορηγείται από άλλο Φορέα (πχ ΟΑΕΔ), δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη προς συγχρηματοδότηση στην παρούσα Κατηγορία Δαπανών.
- ο Δεν προσμετράται η πρόσληψη εργαζομένων με σχέση μισθωτής εργασίας που είναι σύζυγοι ή συγγενείς α' και β' βαθμού των επενδυτών – μετόχων και των ασκούντων τη διοίκηση/εκπροσώπηση της επιχείρησης.

8. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ – ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

1. Αξιολόγηση Αιτήσεων Χρηματοδότησης

Μετά την υποβολή της Αίτησης Χρηματοδότησης και του ηλεκτρονικού φακέλου υποψηφιότητας στον οποίο πρέπει να περιλαμβάνονται τα δικαιολογητικά του Παραρτήματος Ι «Δικαιολογητικά Υποβολής - Ένταξης», η ΕΥΔ ΕΠΑνΕΚ - με την υποστήριξη του ΕΦ- ελέγχει την πληρότητα του ηλεκτρονικού φακέλου υποψηφιότητας, προκειμένου να επιβεβαιώνεται και να διασφαλίζεται η προσήκουσα συμπλήρωση/σύνταξη και ηλεκτρονική υποβολή του συνόλου των απαιτούμενων εγγράφων. Η υποβολή ελλιπούς ηλεκτρονικού φακέλου υποψηφιότητας από τον δυνητικό δικαιούχο θα έχει ως αποτέλεσμα την απόρριψη του επενδυτικού του σχεδίου. Είναι δυνατόν κατά το στάδιο ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής, να ζητηθούν διευκρινιστικά/επεξηγηματικά στοιχεία απαραίτητα για την συνέχεια της διαδικασίας αξιολόγησης. Τα στοιχεία αυτά αφορούν αποκλειστικά σε διευκρινίσεις/επεξηγήσεις για την **κατανόηση των ήδη υποβληθέντων δικαιολογητικών συμμετοχής του Παραρτήματος Ι «Δικαιολογητικά Υποβολής/ Ένταξης» και δεν δύνανται να αφορούν σε ελλείψεις δικαιολογητικών που απαιτείται να περιέχονται στον ηλεκτρονικό φάκελο υποψηφιότητας**. Τα στοιχεία αυτά πρέπει να υποβληθούν σε μη επεξεργάσιμη ηλεκτρονική μορφή αρχείου (π.χ. τύπου .pdf) στο ΠΣΚΕ **εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών** από την επομένη της ημέρας αποστολής σχετικής ηλεκτρονικής ειδοποίησης (είτε μέσω ΠΣΚΕ, είτε με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο). Σε περίπτωση μη προσκόμισής τους έως την ανωτέρω προθεσμία, η αίτηση χρηματοδότησης προωθείται προς την Επιτροπή και αξιολογείται με βάση τα υπάρχοντα στοιχεία.

Η Επιτροπή Αξιολόγησης, με την υποστήριξη του ΕΦ, διενεργεί την αξιολόγηση (έλεγχος πληρότητας των δικαιολογητικών, έλεγχος πλήρωσης των προϋποθέσεων συμμετοχής και αξιολόγηση βαθμολογούμενων κριτηρίων) λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των στοιχείων, δικαιολογητικών και ηλεκτρονικών εγγράφων τεκμηρίωσης κάθε αιτήματος χρηματοδότησης.

Η αξιολόγηση κάθε αίτησης πραγματοποιείται στο ΠΣΚΕ, με αντικειμενικά κριτήρια όπως αυτά περιγράφονται στο Παράρτημα ΙV «Τυπικές Προϋποθέσεις και Κριτήρια Αξιολόγησης», έχουν καταχωρηθεί στην αίτηση χρηματοδότησης και αναρτηθεί σε μορφή pdf στο ΠΣΚΕ από τον δυνητικό δικαιούχο.

Η τελική βαθμολογία του επενδυτικού σχεδίου προκύπτει από το άθροισμα των βαθμολογούμενων κριτηρίων. Προϋπόθεση για την επιλεξιμότητα εκάστης αιτήσεως χρηματοδότησης είναι η σωρευτική τήρηση των ακόλουθων:

- Η πληρότητα του ηλεκτρονικού φακέλου υποψηφιότητας (**Παράρτημα Ι «Δικαιολογητικά Υποβολής - Ένταξης»**)
- η θετική απάντηση με σχετική τεκμηρίωση στο σύνολο των τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής (**Τμήμα Α. Τυπικές Προϋποθέσεις Συμμετοχής του Παραρτήματος ΙV «Τυπικές Προϋποθέσεις Συμμετοχής και Κριτήρια Αξιολόγησης»**)
- η ελάχιστη βαθμολογία για την ένταξη κάθε επενδυτικού σχεδίου να είναι το 55 (**Τμήμα Β. Βαθμολογούμενα Κριτήρια Αξιολόγησης του Παραρτήματος ΙV «Τυπικές Προϋποθέσεις Συμμετοχής και Κριτήρια Αξιολόγησης»**)

2. Γνωμοδότηση για την έγκριση/απόρριψη των Αιτήσεων Χρηματοδότησης

Μετά την ολοκλήρωση της ανωτέρω διαδικασίας, η Επιτροπή Αξιολόγησης γνωμοδοτεί ξεχωριστά για κάθε αίτηση χρηματοδότησης ως προς

- Τη βαθμολογία του επενδυτικού σχεδίου
- Τον προϋπολογισμό (επιλέξιμο και συνολικό) καθώς και την αναλογούσα δημόσια δαπάνη
- Τη σχετική τεκμηρίωση σε περίπτωση μη επιλέξιμου συνολικού επενδυτικού σχεδίου ή δαπάνης,

και εισηγείται στον Ειδικό Γραμματέα Διαχείρισης Τομεακών Ε.Π. του ΕΤΠΑ και ΤΣ την έγκριση ή την απόρριψή της.

Επισημαίνεται ότι: Έργα για τα οποία προσκομίστηκε ως δικαιολογητικό συμμετοχής η αίτηση

έκδοσης/ανανέωσης της άδειας λειτουργίας αντί για την απαιτούμενη άδεια, εντάσσονται, τηρουμένων των λοιπών προϋποθέσεων, στην παρούσα δράση, με την επιβολή ΕΙΔΙΚΟΥ ΟΡΟΥ για την προσκόμιση της σχετικής άδειας πριν την καταβολή επιχορήγησης.

9. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ

Οι δικαιούχοι επενδυτές είναι υπεύθυνοι εξ ολοκλήρου απέναντι στους αρμόδιους Φορείς για την υλοποίηση, την παρακολούθηση και τη διασφάλιση της προόδου του έργου τους, την ορθή τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων και των λοιπών όρων και περιορισμών καθώς και την ολοκλήρωση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου (ΦΟΑ) με βάση τα εγκεκριμένα χαρακτηριστικά του έργου τους.

Ο Δικαιούχος της ενίσχυσης, κατά τη διάρκεια υλοποίησης του επενδυτικού του σχεδίου υποχρεούται στην υποβολή μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ) στοιχείων που αφορούν την πρόοδο υλοποίησης, ήτοι των Αιτημάτων Τροποποίησης, Επαλήθευσης και Πληρωμής.

Κάθε παράβαση των όρων του παρόντος Οδηγού και της απόφασης ένταξης συνεπάγεται τη λήψη διορθωτικών μέτρων, τα οποία μπορεί να κλιμακωθούν από τη διατύπωση στον Δικαιούχο απλών συστάσεων συμμόρφωσης μέχρι και την ενεργοποίηση των διαδικασιών ανάκλησης και έντοκης επιστροφής της καταβληθείσας δημόσιας χρηματοδότησης κατά τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ΚΕΔΕ). Επισημαίνονται τα εξής :

Μέχρι το πρώτο αίτημα επαλήθευσης – πιστοποίησης δαπανών, ο δικαιούχος οφείλει να συνάψει Σύμβαση δανείου από το περιεχόμενο της οποίας να προκύπτει ότι το δάνειο αφορά στην χρηματοδότηση της συγκεκριμένης επένδυσης, άλλως απαιτείται η υποβολή αιτήματος τροποποίησης Χρηματοδοτικού Σχήματος. Η παρούσα επισήμανση αφορά επενδυτικά σχέδια που αξιολογήθηκαν ως προς την δυνατότητα κάλυψης της Ιδιωτικής τους συμμετοχής με προσκόμιση έγκρισης δανείου από αναγνωρισμένο πιστωτικό ίδρυμα από την Τράπεζα της Ελλάδας.

Κατά τους πρώτους δώδεκα (12) μήνες μετά την έκδοση της απόφασης ένταξης η επιχείρηση θα πρέπει να έχει υποβάλει σε ηλεκτρονική και έντυπη μορφή Αίτημα Επαλήθευσης – Πιστοποίησης το οποίο θα συνοδεύεται από τα απαραίτητα δικαιολογητικά, για δαπάνες οι οποίες ανέρχονται τουλάχιστον στο 30% του εγκεκριμένου επιχορηγούμενου Π/Υ της επένδυσης.

Σε ενταγμένα επενδυτικά σχέδια για τα οποία:

- είτε δεν υποβληθεί εμπρόθεσμα το ανωτέρω αίτημα
- είτε επί υποβληθέντος τέτοιου αιτήματος και μετά την κάλυψη τυχόν εκκρεμοτήτων και ελλείψεων, σύμφωνα με τις επόμενες παραγράφους της παρούσας ενότητας, πιστοποιούνται επιλέξιμες δαπάνες σε ποσοστό μικρότερο του 30% του εγκεκριμένου Π/Υ τους.

θα απομειώνεται ο επιχορηγούμενος προϋπολογισμός κατά το ποσόν που το ποσόν του αιτήματος επαλήθευσης υπολείπεται του 30% του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού. Κατά το προβλεπόμενο χρονικό διάστημα υλοποίησης του έργου του ο δικαιούχος υποχρεούται να κοινοποιεί άμεσα και υποχρεωτικά στον Ε.Φ.:

- οποιαδήποτε πληροφορία καταστεί αναγκαία σχετικά με το έργο του, με τη μορφή αναφορών ή παροχής συγκεκριμένων στοιχείων
- πιθανή αδυναμία από πλευράς του να συνεχίσει την υλοποίηση του έργου του
- την έκδοση των απαιτούμενων αδειών για την υλοποίησης της επένδυσης στο προβλεπόμενο χρονικό διάστημα.

Μη ανταπόκριση σε αίτημα λήψης στοιχείων που απαιτούνται από τον ΕΦ, την ΕΥΔ ΕΠΑνΕΚ και τις λοιπές ελεγκτικές αρχές ενδέχεται να οδηγήσει στην ανάκληση της απόφασης ένταξης και στην απένταξη του δικαιούχου από το Πρόγραμμα με έντοκη επιστροφή της τυχόν ήδη καταβληθείσας επιχορήγησης.

Α) Αίτημα Επαλήθευσης - Πιστοποίησης

Το Αίτημα Επαλήθευσης - Πιστοποίησης υποβάλλεται από το δικαιούχο σε ειδικά τυποποιημένο για το σκοπό αυτό έντυπο, τόσο ηλεκτρονικά όσο και σε έντυπη μορφή (και συνοδεύεται από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και παραδοτέα όπως αυτά καθορίζονται στο Παράρτημα ΙΙ «Παραδοτέα Πιστοποίησης Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου Ενεργειών και Επιλέξιμων Δαπανών». Τα δικαιολογητικά και παραδοτέα σε έντυπη μορφή απαιτείται να αποσταλούν εντός 10 ημερολογιακών ημερών από την ηλεκτρονική υποβολή τους αιτήματος. Μη προσκόμισή τους εντός της ανωτέρω προθεσμίας δύναται να οδηγήσει σε απόρριψη του αιτήματος.

Αιτήματα Ενδιάμεσης Επαλήθευσης - Πιστοποίησης δαπανών είναι δυνατόν να υποβληθούν μέχρι δύο (2) το πολύ και έως την εκτέλεση του 80% του επιχορηγούμενου φυσικού και οικονομικού αντικειμένου

(υποβληθείσες δαπάνες), τηρώντας υποχρεωτικά τον περιορισμό της υλοποίησης του 30% του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου (υποβληθείσες εγκεκριμένες δαπάνες) κατά τους πρώτους δώδεκα (12) μήνες - από την ημερομηνία της απόφασης ένταξης -υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου.

Το Αίτημα Τελικής Επαλήθευσης - Πιστοποίησης πρέπει να υποβληθεί σε ηλεκτρονική και έντυπη μορφή συνοδευόμενο από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και παραδοτέα καθόλη τη διάρκεια υλοποίησης του έργου και το αργότερο, εντός εξήντα (60) ημερολογιακών ημερών μετά την τυπική ημερομηνία λήξης του.

Ο δικαιούχος έχει δικαίωμα υποβολής Αιτήματος τελικής επαλήθευσης - πιστοποίησης του έργου του χωρίς την υποβολή Αιτήματος ενδιάμεσης επαλήθευσης – πιστοποίησης. Στην περίπτωση αυτή:

– απαιτείται, σύμφωνα με την σχετική επισήμανση ανωτέρω, το πλήρες αίτημα να υποβληθεί σε ηλεκτρονική και έντυπη μορφή εμπρόθεσμα εντός της προθεσμίας των δώδεκα (12) μηνών από την απόφαση ένταξης της επένδυσης

– η προθεσμία των εξήντα (60) ημερολογιακών ημερών της προηγούμενης παραγράφου δεν έχει εφαρμογή.

B) Επαλήθευση έργων

Η παρακολούθηση της υλοποίησης των έργων των δικαιούχων γίνεται μέσω διοικητικής και επιτόπιας επαλήθευσης του Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου (ΦΟΑ) από ορισμένο με απόφαση του Ε.Φ. για το σκοπό αυτό όργανο ελέγχου κατόπιν Αιτήματος Επαλήθευσης-Πιστοποίησης του δικαιούχου, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ).

Η επαλήθευση αφορά στην επιβεβαίωση α) της υλοποίησης του εγκεκριμένου φυσικού αντικειμένου εκτός των περιπτώσεων προκαταβολών σε Προμηθευτές, β) της επιλεξιμότητας των πραγματοποιηθεισών δαπανών για την υλοποίηση της επένδυσης και γ) στην πιστοποίησή τους μετά από έλεγχο του εύλογου του κόστους αυτών.

Για την επαλήθευση – πιστοποίηση:

- γίνεται έλεγχος της υλοποίησης του εγκεκριμένου φυσικού αντικειμένου της επένδυσης
- γίνεται έλεγχος της επιλεξιμότητας, της ορθότητας, της σκοπιμότητας, της εγκυρότητας και της νομιμότητας των συγκεκριμένων πραγματοποιηθεισών δαπανών ως προς τις εγκεκριμένες
- διαπιστώνεται η ορθή κατανομή των δαπανών στις αντίστοιχες Κατηγορίες Δαπανών και ανά ποσοτικό στοιχείο
- επιβεβαιώνεται το εύλογο του κόστους των υποβληθεισών δαπανών
- γίνεται έλεγχος των πρωτότυπων παραστατικών έκδοσης και εξόφλησης των δαπανών, των πρωτότυπων λοιπών δικαιολογητικών, τα οποία μονογράφονται και σφραγίζονται με ειδική σφραγίδα, που φέρει τον τίτλο του Προγράμματος.
- η επιχείρηση μπορεί να λαμβάνει και να εκδίδει ηλεκτρονικά τιμολόγια. Ηλεκτρονικό τιμολόγιο είναι οποιοδήποτε τιμολόγιο περιέχει τις πληροφορίες που απαιτούνται από τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα (Ν. 4308/2014) και το οποίο έχει εκδοθεί και ληφθεί σε ηλεκτρονική μορφή. Για τους σκοπούς πιστοποίησης των δαπανών της επένδυσης, τα ηλεκτρονικά τιμολόγια θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να εκτυπώνονται.
- ελέγχονται επίσης και αντίστοιχα τηρούμενα στοιχεία από τις λογιστικές εγγραφές των πράξεων ανάλογα με την τηρούμενη κατηγορία λογιστικών βιβλίων για να επιβεβαιωθεί η ορθή εκτέλεση του οικονομικού αντικειμένου (π.χ. βιβλία εσόδων-εξόδων, καρτέλες προμηθευτών, ημερολόγια κλπ).

Σε κάθε περίπτωση οποιαδήποτε περικοπή δαπάνης θα πρέπει να είναι πλήρως και επαρκώς αιτιολογημένη από το Όργανο Επαλήθευσης – Πιστοποίησης.

Τα παραδοτέα καθώς και τα απαιτούμενα παραστατικά και στοιχεία τεκμηρίωσης αναφέρονται αναλυτικά στο Παράρτημα ΙΙ «Παραδοτέα Πιστοποίησης Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου Ενεργειών και Επιλέξιμων Δαπανών» της παρούσας Πρόσκλησης.

Μετά την ολοκλήρωση του ελέγχου και κατόπιν κάλυψης από το δικαιούχο τυχόν εντοπισμένων εκκρεμοτήτων και ελλείψεων, ολοκληρώνεται η επαλήθευση – πιστοποίηση με τη σύνταξη της σχετικής έκθεσης.

Επισημαίνεται ότι τόσο η έγγραφη ή/και ηλεκτρονική γνωστοποίηση ελλείψεων, που εντοπίστηκαν στο υποβληθέν Αίτημα Επαλήθευσης – Πιστοποίησης, από τον ΕΦ όσο και η κάλυψη αυτών από το δικαιούχο, δεν μπορεί να υπερβαίνει τις τριάντα (30) ημερολογιακές ημέρες από την πρώτη (έγγραφη ή/και ηλεκτρονική) γνωστοποίηση των ελλείψεων. Σε περίπτωση που απαιτηθούν διευκρινίσεις από τον ΕΦ, τα σχετικά δικαιολογητικά πρέπει να προσκομιστούν από τον δικαιούχο εντός 10 εργάσιμων ημερών από την ενημέρωσή του (έγγραφη ή ηλεκτρονική).

Η επαλήθευση-πιστοποίηση διακρίνεται σε διοικητική και επιτόπια.

Η διοικητική επαλήθευση διενεργείται υποχρεωτικά στις περιπτώσεις υποβολής Αιτημάτων Ενδιάμεσης Επαλήθευσης – Πιστοποίησης με δαπάνες που ανέρχονται κατ' ανώτατο στο 80% της συνολικά επιχορηγούμενης δαπάνης, ποσοστό στο οποίο δύνανται να περιλαμβάνονται προκαταβολές σε προμηθευτές ή και μερικώς εξοφλημένα τιμολόγια, που αθροιστικά δε θα υπερβαίνουν το 50% του συνολικά εγκεκριμένου επιχορηγούμενου προϋπολογισμού.

Η επιτόπια επαλήθευση διενεργείται υποχρεωτικά στην ολοκλήρωση του έργου και περιλαμβάνει έλεγχο του οικονομικού και του φυσικού αντικείμενου του έργου στο σύνολό του, καθώς και επίλυση θεμάτων που προέκυψαν σε τυχόν προηγηθείσα διοικητική επαλήθευση.

Ο Ε.Φ. προκειμένου η επιχείρηση να είναι κατάλληλα προετοιμασμένη κατά την ημερομηνία της επαλήθευσης, αποστέλλει σχετικό έγγραφο ειδοποίησης πριν την ακριβή ημερομηνία της επαλήθευσης και κατόπιν συνεννόησης με την επιχείρηση.

Η επιχείρηση από την πλευρά της θα πρέπει να διευκολύνει τα στελέχη του οργάνου διενέργειας της επαλήθευσης και να τηρεί τις οδηγίες που αυτά θα της υποδεικνύουν καθώς και τις ημερομηνίες αποστολής των εκκρεμοτήτων που διαπιστώθηκαν κατά την επιτόπου επαλήθευση.

Η παρουσία του Υπευθύνου Έργου εκ μέρους του δικαιούχου καθ'όλη τη διάρκεια της επιτόπιας επαλήθευσης – πιστοποίησης είναι υποχρεωτική και αποτελεί κατά βάση προϋπόθεση για την ομαλή διεξαγωγή της επαλήθευσης.

Στην περίπτωση που δεν υποβληθεί εμπρόθεσμα Αίτημα Επαλήθευσης - Πιστοποίησης, ο Ε.Φ. υποχρεούται στη διενέργεια αυτεπάγγελτης επιτόπιας επαλήθευσης εντός τριών (3) μηνών από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής, εφόσον έχει προηγηθεί εκταμίευση επιχορήγησης. Εφόσον δεν έχει προηγηθεί Αίτημα Επαλήθευσης - Πιστοποίησης και δεν έχει προηγηθεί εκταμίευση επιχορήγησης ο Ε.Φ. προσκομίζει άμεσα και με σχετική εισήγηση το θέμα στην Επιτροπή Παρακολούθησης προκειμένου η τελευταία να γνωμοδοτήσει για την απένταξη ή μη του έργου.

Γ) Παραλαβή αποτελεσμάτων επαλήθευσης - αντιρρήσεις δικαιούχου

Η συνταχθείσα από το όργανο διενέργειας της επαλήθευσης Έκθεση Επαλήθευσης, υποβάλλεται για έγκριση (αποδοχή των αποτελεσμάτων) από ιεραρχικά ανώτερο και διαφορετικό όργανο. Σε περίπτωση διαφωνίας με (ή λάθους σε) πεδία της Έκθεσης Επαλήθευσης, παρέχεται η δυνατότητα να εκτελεστούν οι όποιες διορθώσεις σε αυτή, από το αρμόδιο όργανο με την αντίστοιχη τεκμηρίωση.

Με την οριστικοποίηση της έκθεσης πιστοποίησης:

- ο δικαιούχος ενημερώνεται γραπτώς για τα αποτελέσματα της πιστοποίησης με την αποστολή της σχετικής έκθεσης ή/και μέσω του ΠΣΚΕ με χρήση των κωδικών του,
- ο δικαιούχος αποκτά δικαίωμα λήψης δημόσιας επιχορήγησης.

Με την κοινοποίηση των αποτελεσμάτων επαλήθευσης/πιστοποίησης, παρέχεται το δικαίωμα στους Δικαιούχους να ασκήσουν αντιρρήσεις. Ο τρόπος καθώς και η αποκλειστική προθεσμία εντός της οποίας μπορεί να ασκηθεί το δικαίωμα αυτό, το όργανο εξέτασης καθώς και η χρονική προθεσμία εντός της οποίας πρέπει να εκδίδεται θετική ή απορριπτική απόφαση προσδιορίζονται στην Α.Π. 126829 / ΕΥΘΥ 1217/21-12-2105 ΚΥΑ (ΦΕΚ Β 2784) με θέμα «ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΔΙΟΡΘΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΑΝΑΚΤΗΣΗΣ ΑΧΡΕΩΣΤΗΤΩΣ Ή ΠΑΡΑΝΟΜΩΣ ΚΑΤΑΒΛΗΘΕΝΤΩΝ ΠΟΣΩΝ ΑΠΟ ΠΟΡΟΥΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΣΠΑ 2014-2020, ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡ. 22 ΤΟΥ Ν. 4314/2014» όπως τροποποιείται και ισχύει κάθε φορά.

Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας υποβολής και εξέτασης αντιρρήσεων, επικαιροποιείται ή συμπληρώνεται, αν απαιτείται, η απόφαση έγκρισης των αποτελεσμάτων επαλήθευσης/πιστοποίησης. Τα αποτελέσματα εξέτασης των αντιρρήσεων αποστέλλονται στους Δικαιούχους με ευθύνη του ΕΦ.

Το Αίτημα Επαλήθευσης, η Έκθεση Επαλήθευσης, η Πιστοποίησή της και όλο το υλικό της υποβληθείσας αντίρρησης, τηρούνται στο Φάκελο της Πράξης.

10. ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ**A) Προκαταβολή (δυννητική)**

Μετά την υπογραφή της απόφασης ένταξης, είναι δυνατή η χορήγηση προκαταβολής, **μέχρι το 40%** της δημόσιας χρηματοδότησης, εφόσον ο δικαιούχος προσκομίσει ισόποση εγγυητική επιστολή προκαταβολής από αναγνωρισμένο προς τούτο ίδρυμα. Η εγγυητική επιστολή προκαταβολής εκδίδεται υπέρ του ΕΦ με διάρκεια ισχύος αορίστου χρόνου.. Αποτελεί ευθύνη του ΕΦ να εξασφαλίζει ότι η κατά τα ανωτέρω προσκομισθείσα από δικαιούχο εγγυητική επιστολή είναι έγκυρη και παραμένει σε ισχύ καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης της επένδυσής του.

Παρέχεται η δυνατότητα/επιλογή σε δικαιούχο που έλαβε προκαταβολή έναντι Εγγυητικής Επιστολής, όταν ελεγχθούν και πιστοποιηθούν δαπάνες του έργου του, να ζητήσει εκ νέου προκαταβολή πρόσθετης δημόσιας επιχορήγησης. Εφόσον ο δικαιούχος επιλέξει αυτό να γίνει με διατήρηση της υπάρχουσας εγγυητικής επιστολής, απαιτείται η επιστολή να έχει κατάλληλα διατυπωμένο περιεχόμενο και να επαρκεί ως προς το ποσό/ύψος της.

Σε κάθε περίπτωση, η συνολική προκαταβολικά ληφθείσα δημόσια χρηματοδότηση δεν μπορεί να υπερβαίνει το 40% της εγκεκριμένης.

B) Ενδιάμεση/σες καταβολή/λες

Καταβάλλονται έπειτα από υποβολή σχετικού Αιτήματος Επαλήθευσης - Πιστοποίησης από πλευράς δικαιούχου και πιστοποίηση φυσικού και οικονομικού αντικείμενου, όπου και προσδιορίζεται το ύψος των επιλέξιμων δαπανών του έργου μέχρι τη στιγμή της υποβολής του Αιτήματος, και η αναλογούσα δημόσια χρηματοδότηση. Σωρευτικά οι ενδιάμεσες καταβολές στον εκάστοτε δικαιούχο δεν μπορούν να υπερβούν το 80% της εγκεκριμένης δημόσιας χρηματοδότησης.

Χρήση του Ανοικτού Καταπιστευτικού Λογαριασμού (ESCROW Account)

Μετά την υπογραφή της απόφασης ένταξης, ο δικαιούχος δύναται να κάνει χρήση του ειδικού τραπεζικού λογαριασμού με τη μορφή «Ανοικτού Καταπιστευτικού Λογαριασμού», εφεξής ESCROW ACCOUNT, προκειμένου να καταβληθεί η αναλογούσα επιχορήγηση σε ήδη υλοποιηθείσες, τιμολογηθείσες και πιστοποιημένες σε Ενδιάμεση Επαλήθευση – Πιστοποίηση από τον ΕΦ δαπάνες απευθείας στους παρόχους/προμηθευτές του.

Το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας του εν λόγω λογαριασμού καθορίζεται σύμφωνα με την με Α.Π. 62550/10.6.2016 Υπουργική Απόφαση με θέμα «Σύσταση Ανοικτού Καταπιστευτικού (Δεσμευμένου) Λογαριασμού (Escrow Account)» (ΦΕΚ Β 1738) και εξειδικεύεται περαιτέρω με την υπογραφή Σύμβασης μεταξύ του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης, της ΕΥΔ ΕΠΑΝΕΚ, του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων και του ΕΦΕΠΑΕ.

Γ) Αποπληρωμή

Καταβάλλεται μετά την επιτόπια επαλήθευση της ολοκλήρωσης του έργου και την οριστική παραλαβή του και την Βεβαίωση Ολοκλήρωσης της Πράξης. Στην περίπτωση που η δαπάνη για το σύνολο του έργου είναι τελικά μικρότερη της εγκριθείσας, η δημόσια χρηματοδότηση θα υπολογισθεί επί του πραγματοποιηθέντος και πιστοποιηθέντος κόστους του έργου, με ελάχιστο όριο επένδυσης τις 50.000,00 €. Επιπλέον, σημειώνεται ότι σε περίπτωση υποβληθέντος αιτήματος ολοκλήρωσης έργου και μετά την κάλυψη τυχόν εκκρεμοτήτων και ελλείψεων, σύμφωνα με τις επόμενες παραγράφους της παρούσας ενότητας, πιστοποιούνται επιλέξιμες δαπάνες σε ποσοστό μικρότερο του 40% του εγκεκριμένου Π/Υ τους, το έργο δεν παραλαμβάνεται και δύναται, μετά από σχετική εισήγηση του ΕΦ, να ανακληθεί η Απόφαση Ένταξης αυτού από το Πρόγραμμα και να κινηθεί η διαδικασία επιστροφής εντόκως της τυχόν καταβληθείσας δημόσιας χρηματοδότησης σύμφωνα με το ισχύον κατά περίπτωση Θεσμικό πλαίσιο.

11. ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ

- Οι δυνητικοί δικαιούχοι οφείλουν με την υποβολή της **ηλεκτρονικής αίτησης** χρηματοδότησης να υποβάλλουν ταυτοχρόνως στο ΠΣΚΕ και **Ηλεκτρονικό Φάκελο Υποψηφιότητας**.
- Ως ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών ορίζεται η **19/12/2018**.
- Η ημερομηνία έναρξης της ηλεκτρονικής υποβολής ορίζεται στην πρόσκληση υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης. Η πρόσκληση θα παραμείνει ανοιχτή προς υποβολή αιτήσεων μέχρι εξαντλήσεως του διαθέσιμου προϋπολογισμού και το αργότερο μέχρι την **30.11.2020 και ώρα 17:00:00**.

Οι αιτήσεις χρηματοδότησης θα αξιολογηθούν με σειρά προτεραιότητας, σύμφωνα με την ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής στο ΠΣΚΕ

Η ανάθεση της προετοιμασίας του φακέλου υποβολής και του επενδυτικού σχεδίου σε έμπειρους και εξειδικευμένους συμβούλους μπορεί να εξασφαλίσει την επίτευξη της μέγιστης δυνατής βαθμολογίας του επενδυτικού σας σχεδίου.